

nagyságban, fenségességben. Méltó tehát, hogy amikor megemlékezünk az édesanyjai élet magasztosságáról, eszünkbe idézzük azok emlékét is, akik példát mutattak a férfi-élet legnagyobb szerű kötelességteljesítéséből, amely az élet-áldozásig tartott!

E két legrszebb, legnagyobb földi erény nélkül nincs nemzet, nincs haza e földön. Mert mi teheti naggyá, boldoggá a hazát? — ha nem az édesanyák áldozatos élete és a férfiak bátor, hős és minden áldozatra kész kötelességvállalása!

Gazdag lehet egy ország, lehetnek kincsei, népe lehet megelégedett, de naggyá csak fiainak szent akarata teheti! Ez pedig a nőknél, a férfiaknál a hősiességig menő kötelességteljesítés!

Hajtsátok meg fejetekeket hőseink előtt, akik példát adtak minden utódoknak arra, hogyan szeressük a hazát!

Tartozunk nekik ezzel a hálás megemlékezéssel, de azzal a fogadalommal is, hogy méltók akarunk és leszünk hozzájuk a hazáért való kötelesség-vállalásban életünk utolsó pillanatáig!

Adja Isten: úgy legyen!

Trianon évfordulójára.

MAGYAR TESTVÉREIM!

Évről-évre visszatér hozzánk ez a szomorú, történelmünk leg-szomorúbb napja. Félve vártuk eljövetelét minden évben, mint olyan napot, amely a legnagyobb szomorúságot juttatta eszünkbe. Sokáig, majd húsz évig úgy tekintettünk, mint szép hazánk megfeszítésének napját, s elsirtuk könnyeinket nagy fájdalomunkban. Sokszor már annyira erőt vett rajtunk a kétségbeesés, hogy mint a megváltozhatatlan végzet napját szenvedtük át, amikor újra és újra elborította arcunkat a szégyen, ha arra gondoltunk: mivé tették ezeréves szép hazánkat!

Csaknem húsz hosszú esztendő múlt el így fölöttünk és egyszer... nagy ünnepet ült hazánk. Kilencszáz éves fordulóját ünnepeltük annak, hogy első szent királyunk elhagyta földi hazáját s elfoglalta helyét a magyar szentek között. Akkor, ezen a nagy ünnepen jutott eszünkbe valami, amit pedig sohasem lett volna szabad elfelejtenünk... Az, hogy mi, magyarok az Isten Anyjának, a Magyarok Nagyasszonyának népe, gyermekei vagyunk! Akkor eszméltünk rá, hogy hiszen első nagy királyunk halála előtt a Boldogságos Szűznek ajánlotta fel hazánkat s hogyan is vesztetne el az az ország, amely híven kitart égi pátrónája, védőasszonya, a Patrona Hungariae mellett!

És mi történt? Alighogy erre ráeszméltünk, s szégyenkezve vallottuk be magunknak, hogy bizony, nagy fájdalomunkban már csaknem teljesen megfeleledkeztünk égi Pártfogónkról, akkor vet-tük észre, hogy Szent István királyunk kilencszáz esztendő óta

sem szünt meg értünk közben járni a Nagyboldogasszonynál. Ime: alig hogy elmúlt a szentév, esoda történt! Megpattant a törhetetlennek gondolt trianoni acélpánt, s lehullott egy darabja a porba. Ki verte le? Ki jött segítségünkre nagy szorongattatásunkban? Mondjanak akármit, nem gondolhatunk másra, csak égi pártfogónkra, aki soha nem hagyta cserben nemzetét, amikor szükségét érezte égi pártfogónak.

Máskor is volt már úgy, hogy a sir szélén állott a nemzet. Mikor a török csaknem két évszázadon át uralta hazánkat, a nagy és már-már elviselhetetlen szenvedésben ugyan kihez fordult volna a meggyőlőrt magyar nép? Első szent királyát, Szent Istvánt kereste s így énekelt:

Hol vagy István király?
Téged magyar kíván,
Gyászos öltözetben
Teelötted sírván.

És felsírt az égi Pátrónát könyörgő fohász a Magyarok Nagyasszonyához is ezekben az időkben:

Boldogasszony anyánk,
Égi nagy pátrónánk,
Nagy inségben lévén,
Igy szólít meg hazánk:
Magyarországról, romlott hazánkról,
Ne feledkezzél meg szegény magyarokról...

Azután megtörtént a csoda: a törököt kivetük hazánkból s új élet kezdődhetett az elpusztított földön.

Akkor is, most is a mi Nagyasszonyunk jött segítségünkre.

Most újra nehéz idők járnak hazánk felett. Körülöttünk a háború sötét vihara tombol. Piros lángoktól villog a határ, so-hase tudjuk, mikor pattan át a szikrája édes hazánk földjére. .. Itt állunk ismét egyedül, számban gyengén a körülöttünk állig felkészült nagy nemzetek között. Még alig tudunk örülni a visszkapott országrésznek, máris újabb veszedelem fenyeget bennünket.

Hát én azt mondom, Magyar Testvéreim, csak a kicsinyhitéeknek van oka a kétségbeesésre! Akiknek olyan pártfogójuk van, mint nekünk, magyaroknak. Forduljunk Hozzá, higyjünk segíteni akaró és tudó pártfogásában, hiszen ez a maroknyi magyarság régen nem élne már ezen az áldott földön, ha égi segítségben nem részesül, annyi vihar zúdult már el fölötte és rajta, sokszor mások védelmében is!

Tudom, bűnhódtunk sokat, mert voltak bűneink, de, mint a költő mondja:

— Megbűnhődte már e nép a múltat s jövődőt!

És ki merne kételkedni abban, hogy az égi pártfogás, amelyben mindig részesültünk, éppen magyar szentjeink közbenjárására, most eszerben hagyna bennünket, ha hívő hittel, teljes bizalommal hozzá fordulunk. Az ezeréves történelem arra tanít bennünket, hogy célja van velünk a jó Istennek ezen a földön. Azt is láthatja mindenki, aki akarja, hogy ezeréves történelmünkben mindig akkor értek csapások, szenvedések, amikor hátatfordítottunk égi Pártfogónknak, amikor azt hittük, hogy az Ő közbenjárása nélkül is megvédhetjük hazánkat! Tanuljunk a múltból s vegyük észre egyszer, hogy vissza kell térnünk Árpád-házi királyaink hagyományához, mély és bensőséges vallásosságához, ha azt akarjuk, hogy az, amit ők alkottak, újra nagy és időtálló legyen! Hazánkat szentek, hősök, nagyok alkották, csak akkor remélhetjük további fennmaradását, ha követjük az alkotók szándékát s nyomdokaikon haladunk.

Ezért nem szomorú nap nekünk már június 4-e, azért nem esünk kétségbe akkor sem, ha újból beborult fölöttünk az ég. Mert tudjuk, érezzük, hogy van Aki vigyáz reánk, aki meghallgatja hívó, kérő szavunkat, ha hozzáfordulunk!

Igy, ebben a hitben mondhatjuk a költővel mi is:

Még jóni kell, még jóni fog
Egy jobb kor,
Mely után buzgó imádság epedez
Százazrek ajakán.

MESEDÉLUTÁN.

— A hősök tiszteletéről. —

Hős diákok.

*A háborús nagy iskolában,
Halálos harcok mámorában
Klió, ki mindent följegyez:
Kit ide írt föl: mind hiányzó
S halnitudásban mind jeles.
Nevüktől ég a büszke márvány
És szól: reám csak vérnek árán
És csak arannyal szabad írni, —
S aki olvassa, annak — szabad sírni...*

*Nagy sírásó a magyar élet,
És sok vért szomjaz szakadatlan
És temetők porából éled,*